دو نمودار از فرقه‌های شیعه

این نمودار ها صرفاً برای شناخت ساختار فرقه‌های شیوه ساخته شده است. بایستی توجه داشت، که وجود تاریخی اشخاص آغازین این شجره‌نامه‌ها تا کنون، با اسنادی خارج از متون دینی اسلام ثابت نگردیده و آوردن آنها در این شجره‌نامه از سوی من، بمعنی تأیید تاریخی آنها نیست.

آرمین لنگرودی

آل‌علی و آل‌عباس

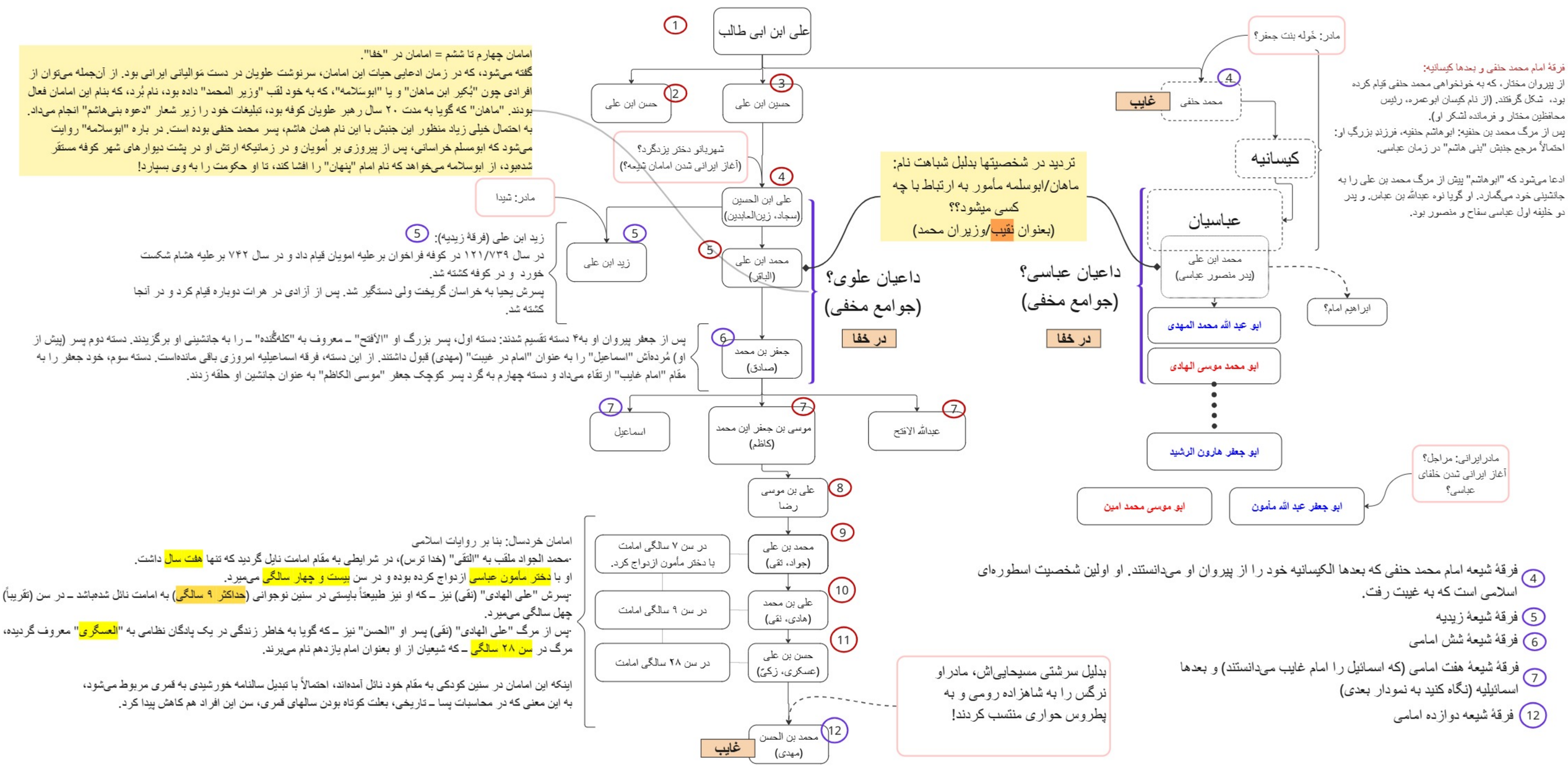

امامان چهارم تا ششم = امامان در "خفا".
گفته می‌شود، که در زمان ادعایی حیات این امامان، سرنوشت علویان در دست مَوالیانی ایرانی بود. از آن‌جمله می‌توان از افرادی چون "بُکیر ابن ماهان" و یا "ابوسَلامه"، که به خود لقب "وزیر المحمد" داده بود، نام بُرد، که بنام این امامان فعال بودند. "ماهان" که گویا به مدت ۲۰ سال رهبر علویان کوفه بود، تبلیغات خود را زیر شعار "دعوه بنی‌هاشم" انجام می‌داد. به احتمال خیلی زیاد منظور ابن جنبش با این نام همان هاشم، پسر محمد حنفی بوده است. در باره "ابوسلامه" روایت می‌شود که ابومسلم خراسانی، پس از پیروزی بر اُمویان و در زمانیکه ارتش او در پشت دیوارهای شهر کوفه مستقَر شده‌بود، از ابوسلامه می‌خواهد که نام امام "پنهان" را افشا کند، تا او حکومت را به وی بسپارد!

زید ابن علی (فرقهٔ زیدیه): (5)
در سال ۱۲۱/۷۳۹ در کوفه فراخوان بر علیه امویان قیام داد و در سال ۷۴۲ بر علیه هشام شکست خورد و در کوفه کشته شد.
پسرش یحیا به خراسان گریخت ولی دستگیر شد. پس از آزادی در هرات دوباره قیام کرد و در آنجا کشته شد.

پس از جعفر پیروان او به۴ دسته تقَسیم شدند: دسته اول، پسر بزرگ او "الأفتح" ـ معروف به "کله‌گُنده" ـ را به جانشینی او برگزیدند. دسته دوم پسر (پیش از او) مُرده‌اَش "اسماعیل" را به عنوان "امام در غیبت" (مهدی) قبول داشتند. از این دسته، فرقه اسماعیلیه امروزی باقی مانده‌است. دسته سوم، خود جعفر را به مقَام "امام غایب" ارتقَاء می‌داد و دسته چهارم به گرد پسر کوچک جعفر "موسی الکاظم" به عنوان جانشین او حلقه زدند.

امامان خردسال: بنا بر روایات اسلامی
·محمد الجواد ملقّب به "التقّی" (خدا ترس)، در شرایطی به مقَام امامت نایل گردید که تنها هفت سال داشت.
او با دختر مأمون عباسی ازدواج کرده بوده و در سن بیست و چهار سالگی می‌میرد.
·پسرش "علی الهادی" (نقّی) نیز ـ که او نیز طبیعتاً بایستی در سنین نوجوانی (حداکثر ۹ سالگی) به امامت نائل شده‌باشد ـ در سن (تقَریباً) چهل سالگی می‌میرد.
·پس از مرگ "علی الهادی" (نقّی) پسر او "الحسن" نیز ـ که گویا به خاطر زندگی در یک پادگان نظامی به "العسگری" معروف گردیده، مرگ در سن ۲۸ سالگی ـ که شیعیان از او بعنوان امام یازدهم نام می‌برند.

اینکه این امامان در سنین کودکی به مقَام خود نائل آمده‌اند، احتمالاً با تبدیل سالنامه خورشیدی به قمری مربوط می‌شود، به این معنی که در محاسبات پسا ـ تاریخی، بعلت کوتاه بودن سالهای قمری، سن این افراد هم کاهش پیدا کرد.

فرقهٔ امام محمد حنفی و بعدها کیسانیه:
از پیروان مختار، که به خونخواهی محمد حنفی قیام کرده بود، شکل گرفتند. (از نام کیسان ابوعمره، رئیس محافظین مختار و فرمانده لشکر او).
پس از مرگ محمد بن حنفیه: ابوهاشم حنفیه، فرزند بزرگِ او: احتمالاً مرجع جنبش "بنی هاشم" در زمان عباسی.

ادعا می‌شود که "ابوهاشم" پیش از مرگ محمد بن علی را به جانشینی خود می‌گمارد. او گویا نوه عبدالله بن عباس. و پدر دو خلیفه اول عباسی سفاح و منصور بود.

(4) فرقهٔ شیعه امام محمد حنفی که بعدها الکیسانیه خود را از پیروان او می‌دانستند. او اولین شخصیت اسطوره‌ای اسلامی است که به غیبت رفت.

(5) فرقهٔ شیعهٔ زیدیه

(6) فرقهٔ شیعهٔ شش امامی

(7) فرقهٔ شیعهٔ هفت امامی (که اسمائیل را امام غایب می‌دانستند) و بعدها اسمائیلیه (نگاه کنید به نمودار بعدی)

(12) فرقهٔ شیعه دوازده امامی
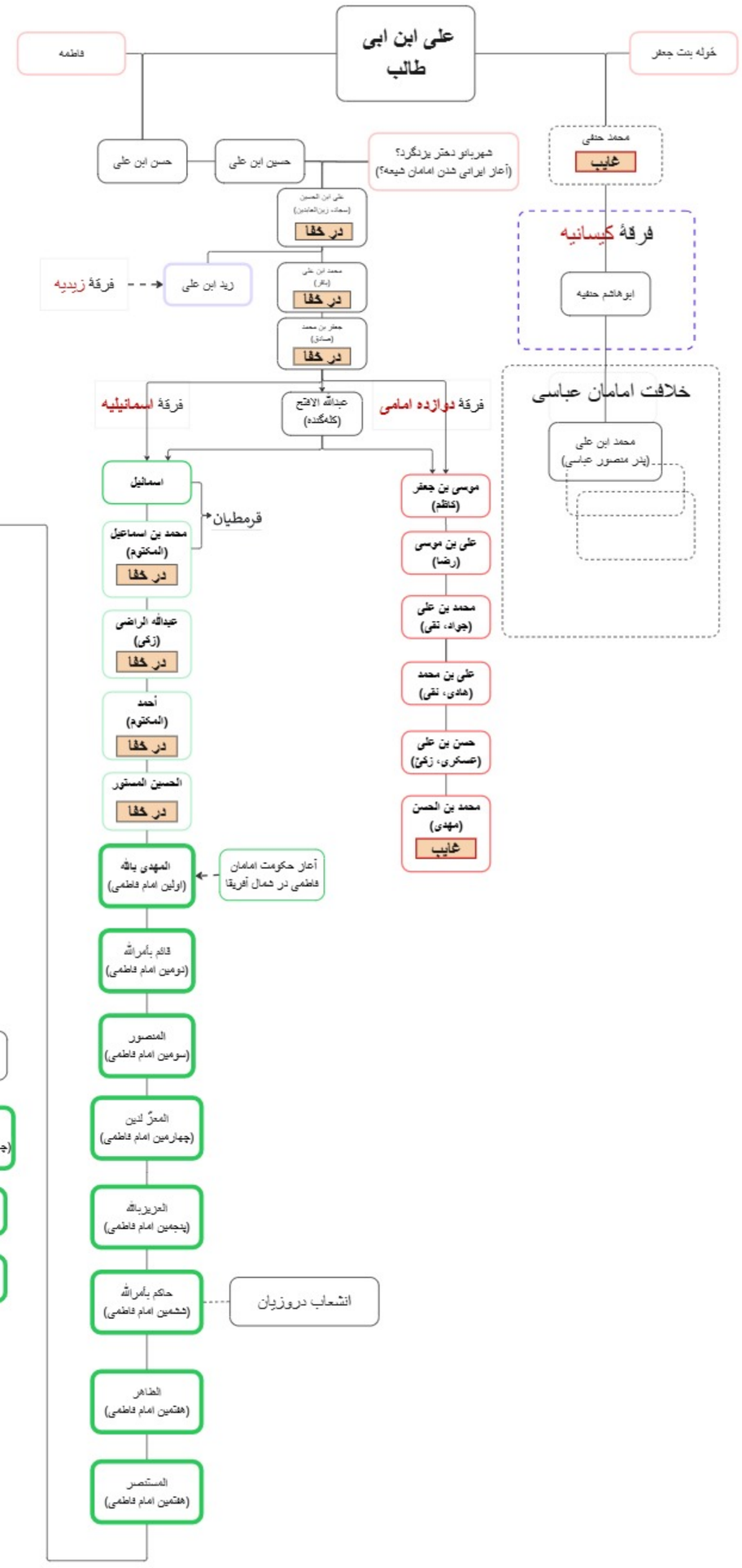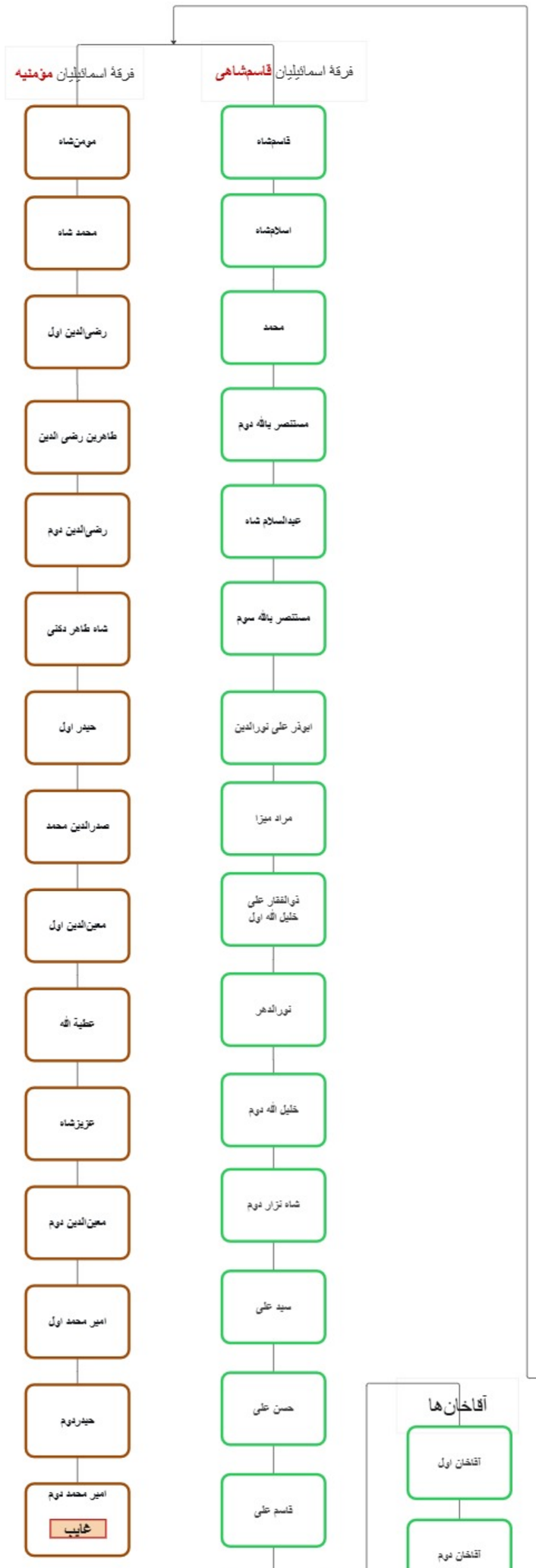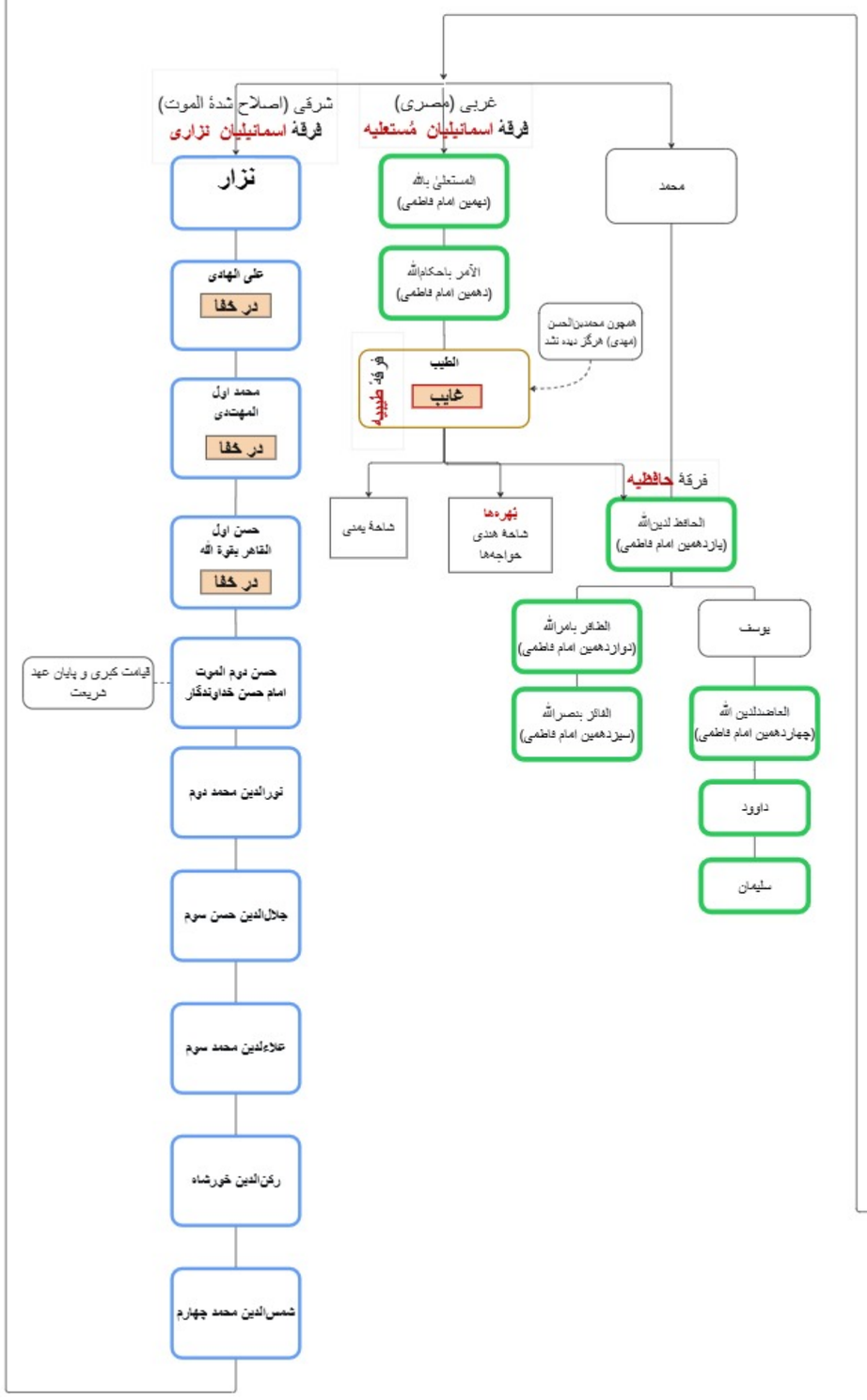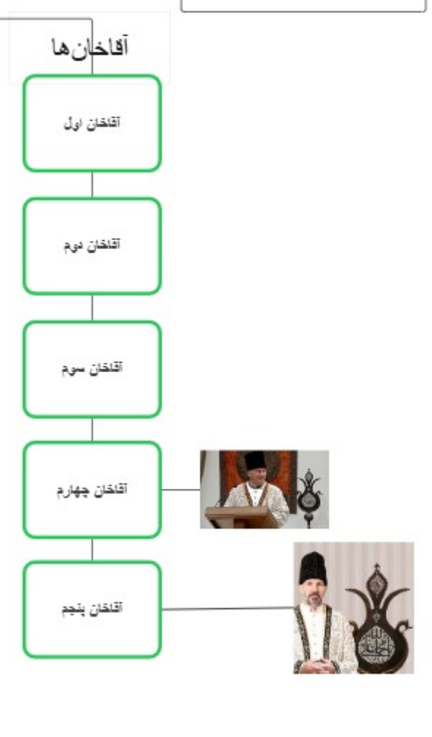
فرقه‌های شیعه، امامان در خفا، امامان غایب